

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

DIACONU Iurie

CATAN Liliana

STRATULAT Galina

BURDUH Victor

BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 decembrie 2020 declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru în cauza penală a lui

TAUCCI Petru XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.06.2017 – 10.02.2020;

Instanța de apel: 08.05.2020 – 02.12.2020;

Instanța de recurs: 05.03.2021 – 06.09.2021.

Asupra recursului ordinar Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, din 10 februarie 2020 Tauci Petru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), f) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal și condamnat:

- în baza art. 165 alin. (2) lit. b), f) Cod penal la 8 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii și alte activități conexe pe un termen de 3 (trei) ani;

- în baza art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal la 16 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii și alte activități conexe pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Tauci Petru i-a fost stabilită pedeapsa definitivă închisoare pe un termen de 17 (șaptesprezece) ani, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii și alte activități conexe pe un termen de 5 (cinci) ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, 2634 (două mii șase sute treizeci și patru) lei cu titlu de cheltuielile judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Tauci Petru, începând cu anul 2011 și până în luna martie a anului 2017, abuzând de poziția de

vulnerabilitate, determinată de lipsa surselor de existență pentru supraviețuire socială (starea socială, materială și familiară grea, lipsa surselor financiare de întreținere) și lipsa condițiilor corespunzătoare de trai, folosind metoda înșelăciunii, prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, i-a recrutat pe ultimii în scopul exploatării prin muncă forțată și, întru realizarea scopului său infracțional, obținând prin înșelăciune consimțământul acestora, l-a transportat pe Camenschi Boris în s XXXXX, l-a adăpostit pe el și pe Cozima Ilia, Butuc Dumitru, Cazacu Vasilii la stâna de oi ce-i aparține din preajma XXXXX unde, cu consimțământul acestora, a obținut de la aceștia prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerați pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă și în lipsa unei alimentații și vestimentații suficiente, iar la 08 iunie 2016, din motiv că Cozima Ilia nu și-a onorat obligațiile de îngrijire a oilor în timp ce se afla la stâna nominalizată, inculpatul a aplicat violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei în privința lui Cozima Ilia, lovindu-l cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului și cauzându-i ca urmare leziuni corporale în formă de fractură a coastelor V-VI, calificate de expertizele medico-legale ca vătămare medie, și echimoze periorbitale, excoriație pe spina nazală și la umărul stâng, ce se califică ca leziune corporală neînsemnată.

Aceste acțiuni ale inculpatului instanța de fond le-a încadrat în baza art. 165 alin. (2) lit. b), f) Cod penal – *recrutarea, transportarea, primirea adăpostirea mai multor persoane, cu consimțământul acestora, în scop de exploatare prin muncă, săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, cu amenințare și aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică și psihică a persoanei, săvârșite asupra a mai multor persoane*, deoarece acțiunile inculpatului nu necesită o încadrare juridică separată și în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, aplicarea violenței în privința lui Cozima Ilia cuprinzându-se în prevederile art. 165 alin. (2) lit. f) Cod penal, iar semnul calificativ a fost exclus pe motiv că nu s-a constatat legătură de cauzalitate între acțiunile lui Tauci Petru și decesul părții vătămate Cozima Ilia.

Tot Tauci Petru în luna noiembrie 2015, abuzând de poziția de vulnerabilitate, determinată de lipsa surselor de existență pentru supraviețuire socială (starea socială, materială și familiară grea, lipsa surselor financiare de întreținere) și lipsa unui loc de trai stabil, prin aceeași metodă de înșelăciune prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, prin intermediul unui cunoscut de-al său Gîrlea Ilie, l-a recrutat pe Iliev Alexandru în scopul exploatării prin muncă forțată și, obținând prin înșelăciune consimțământul acestuia, care a fost atras de promisiunea că îi vor fi oferite condiții decente de trai și de muncă, l-a adăpostit la stâna de oi situată în preajma XXXXX, fără electricitate, căldură și apă, unde, prin constrângere fizică și psihică, a obținut de la ultimul prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerați pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă și în lipsa unei alimentații și vestimentații suficiente, exploatăndu-l prin muncă în asemenea condiții timp de 7 luni, până în luna iunie 2016, când Iliev Alexandru a refuzat să mai presteze servicii din cauza că nu a fost remunerat pentru munca prestată și a plecat la domiciliul său.

Aceste acțiuni ale inculpatului instanța de fond le-a încadrat în baza art. 165 alin. (2) lit. b), f) Cod penal – *recrutarea, transportarea, primirea adăpostirea mai multor persoane, cu consimțământul acestora, în scop de exploatare prin muncă,*

săvârșită prin înșelăciune și abuz de poziție de vulnerabilitate, cu amenințare și aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică și psihică a persoanei, săvârșite asupra a mai multor persoane.

Tot Tauci Petru, din anul 2014 și până în luna martie a anului 2017, cunoscând cu certitudine că Bahnari Dumitru este minor și nu are vârsta de 14 ani, nu are capacitate de deliberare, abuzând de poziția de vulnerabilitate a acestuia, determinată de lipsa surselor de existență pentru supraviețuire socială (starea socială, materială și familială grea, lipsa surselor financiare de întreținere) și lipsa condițiilor corespunzătoare de trai, folosind metoda înșelăciunii, prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, l-a recrutat pe ultimul în scopul exploatării prin muncă forțată și, întru realizarea scopului său infracțional, obținând prin înșelăciune consimțământul acestuia, care a fost atras de promisiunile că îi vor fi oferite condiții decente de trai și de muncă, l-a adăpostit la stâna de oi ce-i aparține din preajma **XXXXX**, unde a obținut prestarea diferitor lucrări pe teritoriul stânei de oi în lipsa unui contract de muncă, fără a fi remunerat pentru munca efectuată, fără evidența muncii prestate, cu încălcarea regimului de muncă și în lipsa unei alimentații și vestimentații suficiente, aplicând sistematic în privința lui Bahnari Dumitru violență fizică, cât și psihică manifestată prin amenințarea victimei cu violență.

Aceste acțiuni ale inculpatului Tauci Petru au fost încadrate de prima instanță în baza art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal – *recrutarea, transportarea, adăpostirea și primirea unui copil, în scopul exploatării prin muncă prin aplicarea violenței fizice și psihice, profitând de situația de vulnerabilitate a copilului, săvârșite asupra unui copil în vârstă de până la 14 ani.*

3. Împotriva sentinței apel au declarat procurorul Todos Victor și avocatul Josu Gheorghe în numele inculpatului Tauci Petru.

3.1. Procurorul Todos Victor prin apelul declarat a solicitat rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Tauci Petru să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 165 alin. (1) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 2 ani;

- art. 165 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani;

- art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal la închisoare pe un termen de 15 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 3 ani și art. 152 alin. (1) Cod penal la închisoare pe un termen de 1 an.

În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, a-i stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe termen de 20 ani, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul angajării persoanelor în câmpul muncii pe un termen de 5 ani.

A dispune încasarea din contul lui Tauci Petru în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3926,50 lei.

În motivarea cererii de apel procurorul a indicat că reîncadrarea acțiunilor lui Tauci Petru din prevederile art. 165 alin. (3) lit. b) Cod penal în prevederile art. 165

alin. (2) lit. b), f) Cod penal este lipsită de suport probatoriu, or partea vătămată Iliev Alexandru a declarat că dânsul a fost recrutat, transportat și adăpostit la stână de către Tauci Petru pe o perioadă de 7-8 luni începând cu luna noiembrie 2015.

Totodată, părțile vătămate Butuc Dumitru, Bahnari Dumitru și Caminschi Boris au declarat că au lucrat la stâna lui Tauci Petru în perioada din luna aprilie până la începutul lunii noiembrie a fiecărui an, însă pe Iliev Alexandru nu îl cunosc și nici nu a lucrat cu ei, el lucrând în perioada de iarnă.

Astfel acțiunile de trafic de persoane a inculpatului îndreptate împotriva lui Iliev Alexandru urmează a fi calificate în mod separat, întrucât faptele au fost săvârșite în perioade de timp diferite și asupra unor persoane diferite.

De asemenea, infracțiunile de care este învinuit Tauci Petru sunt calificate ca infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. Ele au fost săvârșite împotriva mai multor persoane, o perioadă de timp îndelungat de aproximativ 6 ani, iar în cazul victimei Cozima Ilia a survenit decesul acestuia, motive pentru care inculpatul urmează a fi pedepsit foarte aspru.

3.2. Avocatul Josu Gheorghe în apelul declarat în numele inculpatului a invocat că soluția de condamnare a lui Tauci Petru este una neîntemeiată, prima instanța limitându-se doar la transcrierea conținutului declarațiilor inculpatului, părților vătămate, reprezentantului legal al părții vătămate minore și a martorilor, fără a face o analiză a acestor probe și fără să ia în considerație contradicțiile dintre declarațiile celor audiați.

Mai mult, prima instanță a omis a se expune asupra faptului că munca prestată de părțile vătămate a fost exclusiv una benevolă, coordonată cu acestea, inclusiv și cu părinții părții vătămate minore Bahnari Dumitru precum și că inculpatul nu a maltratată părțile vătămate și nu le-a limitat dreptul de a se deplasa acasă, iar pentru serviciile prestate le-a remunerat (bani sau produse).

De asemenea, prima instanță nu a menționat prin ce se dovedesc acțiunile de trafic și de pricinuire a leziunilor corporale medii în privința lui Cozima Ilia, iar faptul primirii la lucru a unei persoane fără loc de trai stabil, nu constituie o infracțiune.

Dacă de crezut declarațiilor părților vătămate, din care instanța face concluzie că a avut loc un trafic de ființe umane și trafic de copii, executarea lucrărilor a avut loc cu acordul părților vătămate, părinților minorului, deoarece în primul rând, nu este dovedit faptul că părțile vătămate nu au dorit să lucreze la inculpat, în al doilea-rând, nu este dovedit faptul opunerii de rezistență din partea părților vătămate de a fi angajați la lucru, în al treilea-rând, părțile vătămate nu menționează că au fost forțați sau impuși să muncească, iar după presupusul trafic, puteau cere ajutor de la persoanele, care veneau pe la stână pentru a lua laptele, unde a avut loc presupusul trafic.

Totodată, prima instanță a pus la baza sentinței de condamnare unele împrejurări și circumstanțe ce nu au fost relatate de părțile vătămate sau de martori.

Drept urmare, a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Tauci Petru să fie achitat pe toate capetele de învinuire aduse.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 decembrie 2020 au fost admise apelurile, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Tauci Petru a fost recunoscut

vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune 3 (trei) ani.

A fost încetat procesul penal în privința lui Tauci Petru intentat în baza art. 165 alin. (3) lit. b), art. 165 alin. (1) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal, în legătură cu faptul că acțiunile acestuia constituie contravenții.

Tauci Petru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravențiilor prevăzute de art. 551 și art. 57 alin. (1) Cod contravențional și încetat procesul contravențional în legătură cu expirarea termenului prescripției răspunderii contravenționale.

S-a dispus încasarea din contul lui Tauci Petru în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 2634 (două mii șase sute treizeci și patru) lei.

4.1. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a menționat că prima instanță condamnămnd pe Tauci Petru în baza art. 165 alin. (2) lit. b), f) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal, a aplicat eronat normele de drept material (art. 113 Cod penal), starea de fapt și de drept stabilite prin sentință nefiind în concordanță cu probele administrate în cauză.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, prima instanță descriind în sentință conținutul acțiunilor principale ale inculpatului, nu le-a adaptat la condițiile din speță și nu a intrat în esența acestor acțiuni, având o idee preconcepută că faptele constatate ar corespunde calificării juridice, neindicând probele care confirmă fiecare element specific al traficului de ființe umane.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu probele administrate, instanța de apel a relevat că în acțiunile lui Tauci Petru nu se regăsesc semnele calificative ale infracțiunii de trafic de ființe umane și trafic de copii, aceste învinuiri negăsindu-și confirmare. Totodată, unele evenimente (ce s-au desfășurat în perioada anilor 2011-2016) s-au adeverit și au fost recalificate în baza art. 551 și art. 57 alin. (1) Cod contravențional.

În același timp instanța de apel a considerat că fapta inculpatului manifestată prin cauzarea vătămărilor corporale medii lui Cozima Ilie, cade sub incidența art. 152 alin. (1) Cod penal, după cum a fost încadrată și în rechizitoriu, or prima instanță, prin recalificarea făcută a depășit limitele judecării cauzei (art. 325 Cod de procedură penală), atunci când din oficiu a extins încadrarea juridică a faptei incriminate de trafic de ființe umane, considerând eronat că fapta cauzării intenționate a vătămărilor corporale medii lui Cozima Ilie a fi fost cuprinsă de elementul calificativ de la lit. f) alin. (2) art. 165 Cod penal.

Instanța de apel a atestat că eronat a fost extinsă încadrarea juridică a faptelor în raport cu cea oferită de procuror în rechizitoriu.

Astfel, în rechizitoriu fapta pretinsului trafic al victimelor Cozima Ilia, Butuc Dumitru, Camenschi Boris și Cazacu Vasiliu a fost calificat în baza art. 165 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar al victimei Iliev Alexandru –art. 165 alin. (1) Cod penal, pe când prima instanță a oferit o unică calificare ambelor pretinse fapte de trafic și a constatat suplimentar inclusiv și semnele calificative „*primirea persoanei*”, „*săvârșită prin înșelăciune*” (episodul cu părțile vătămăte Cozima Ilia, Butuc Dumitru, Camenschi Boris și Cazacu Vasiliu) cât și „*amenințarea și aplicarea violenței*” (episodul cu partea vătămăte Cozima Ilia).

În viziunea instanței de apel, vinovăția lui Tauci Petru în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (3) lit. b) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal (imputată conform rechizitoriului) sau prevăzută de art. 165 alin. (2) lit. b), f) Cod penal (reținută de prima instanță), nu și-a găsit confirmare, deoarece toate victimele au declarat că inculpatul le-a propus să presteze munci și au negociat prestațiile reciproce, nefiind atrași în muncă prin modalități dubioase. Faptul că victimele aveau la domiciliile lor condiții de trai necorespunzătoare unui trai decent nu atestă elemente de recrutare și abuz de vulnerabilități, or la stână unde lucrau le-au fost oferite condiții similar celor de acasă și ele au nu au înaintat pretenții la acest capitol.

În raport cu partea vătămată minoră Bahnari Dumitru, inculpatul cunoștea vârsta acestuia, însă nu s-a folosit de vulnerabilitatea victimei, el acordând, așa cum rezultă din declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore Bahnari Dumitru – Cazacu Svetlana, făcute pe întreg procesul penal, bani (6000 lei) și produse (aproximativ 10 kg de brânză și doi miei).

Astfel, instanța de apel a ajuns la ferma concluzie că, minorul Bahnari Dumitru a prestat servicii (muncă) la stâna de oi a lui Tauci Petru, însă nu a fost impus de ultimul. Ba mai mult ca atât, mama minorului Cazacu Svetlana a acceptat faptul, că fiul ei lucra la stâna de oi a lui Tauci Petru și a primit bani și produse în schimbul muncii prestate. În afară de aceasta rezultă că, chiar și Tauci Petru îl trimitea la școală, însă Bahnari Dumitru nu vroia să se ducă, de aceea nu poate fi vorba despre abuzul de poziție de vulnerabilitate.

Referitor la elementul constitutiv recrutarea, instanța de apel a reținut că victimele au fost antrenate la muncă nu prin înșelăciune, dar din proprie dorință, în baza unei înțelegeri verbale asupra condițiilor de muncă și remunerației, fără careva promisiuni voalate.

Nici la urmărirea penală, nici în cadrul judecării cauzei nu a fost stabilit ca Tauci Petru le-ar fi promis victimelor unele condiții de muncă pe care ulterior nu le-a asigurat, sau că ar fi ținut în taină anumite aspecte legate de condițiile de muncă la stână pe care victimele le-ar fi respins în cazul dacă aveau să cunoască inițial de ele, sau că a scăzut sau nu ar fi recunoscut pe parcurs acel nivel de remunerație pe care l-au negociat și convenit la momentul angajării.

Chiar dacă inițiativa angajării în unele cazuri venea de la inculpatul Tauci Petru, această inițiativă nu a avut la bază elementul înșelăciunii sau a unei constrângeri directe sau indirecte și nu poate fi percepută ca fiind o recrutare.

Totodată, niciuna din victime nu a declarat, că ar fi fost silită de a se angaja la stâna inculpatului, sau că s-ar fi aflat într-o situație în care unica ieșire a fost angajarea la stână și că inculpatul ar fi profitat de o anumită stare de impas a vreunei din victime.

Mai mult, din informațiile prezentate de Primăria **XXXXX**, și de Inspectoratul Ecologic de Stat, Inspectia Ecologică Cantemir, a rezultat că Tauci Petru deține o stână de oi amplasată în extravilanul **XXXXX**, însă careva persoane nu au perfectat relații de muncă în formă scrisă cu acesta. (f.d. 232-233, 238, vol. II).

Deși inculpatul ca angajator nu a declarat autorităților munca victimelor Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru, prin sine faptul angajării neoficiale a persoanelor și practicarea muncii la

negru nu presupune o „recrutare prin înșelăciune”, constatându-se lipsa elementului înșelării.

Din declarațiile victimelor Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasilii, Iliev Alexandru făcute pe întreg procesul penal a rezultat că acestea au acceptat să muncească în lipsa unui contract de muncă la Tauci Petru. Au venit din propria lor dorință la stâna de oi. Știau care sunt condițiile de muncă și de trai la stână. Aveau posibilitatea de a pleca oricând. Se deplasau la necesitate la domiciliu și în sat, fiindu-le acordat de inculpat și o căruță cu cal. Nu erau privați de dreptul de a se deplasa. Erau asigurați cu hrană, și condiții de trai favorabile.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că, inculpatul nu a recurs la careva factori de vicierie a consimțământului victimelor la momentul angajării sau pe parcursul prestării muncilor, fără careva înșelăciune referitor la o remunerație bine plătită pentru munca prestată, fără a le promite condițiilor de trai și de muncă mai bune (mai decente) decât acele condiții reale de trai și de muncă care erau la stână, deoarece din start victimele știau despre plata și condițiile de muncă și de trai, ce au corespuns așteptărilor acestora. Cu atât mai mult că însăși procurorul a formulat o învinuire abstractă și lipsită de concretizare atunci când în textul actului de acuzare s-a limitat doar la afirmația că Tauci Petru ar fi recurs la înșelăciune prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită, fără a specifica în concret dacă au existat din partea inculpatului promisiuni de remunerare a muncii care ar fi depășit în quantum acea remunerație care a fost negociată de victime. De fapt, procurorul nici nu a relatat în actul de acuzare în ce a constatat înșelăciunea. Lipsa unei astfel de concretizări nu doar că afectează dreptul la apărare al inculpatului, dar și face imposibilă constatarea elementului înșelăciunii victimelor și implicit a elementului recrutării acestora prin înșelăciune.

Circumstanța că, victimele prestau servicii în calitate de ciobani, mulgători sau îngrijitori în lipsa unui contract de muncă, nu certifică că victimele au fost racolate în scopul exploatării prin muncă, or victimele nu au fost selectate după careva criterii de inculpat, propunerea de lucru a fost una reală, iar consimțământul acestora la prestarea muncii la stâna de oi a fost liber exprimată.

Instanța de apel a stabilit că nu și-a găsit confirmare nici transportarea victimelor Camenschi Boris (din s **XXXXX** la stână) și a lui Iliev Alexandru (de la oprirea de autobuse sau de la el de acasă la stână), procurorul ne chestionând victimele asupra circumstanțelor de transportare și de implicare a inculpatului în aceasta. De altfel, în rechizitoriu s-a făcut doar afirmația că „i-a transportat la stâna de oi ce-i aparține din s. Stoianovca, r. Cantemir” (în privința victimelor Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru și Cazacu Vasilii), fără a se specifica circumstanțele în care se pretinde că au fost transportați fiecare din aceste victime, pe care itinerar ar fi fost transportați, și prin ce metode (mijloace). O astfel de expunere generică și abstractă a circumstanțelor în rechizitoriu, în situația când urmează a fi respectate limitele judecării cauzei, fac imposibilă suplinirea de către instanța de judecată a acestor deficiențe și constatarea pretinsului fapt al transportării victimelor cu concursul inculpatului.

Nu s-a constatat nici adăpostirea victimelor Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasilii, Iliev Alexandru și minorului Bahnari Dumitru, în sensul traficului de ființe umane.

La caz, nu a fost administrată nici o probă din care să rezulte că victimele ar fi fost închise în încăperi de pe teritoriul stânei, ori că i s-ar fi limitat posibilitatea de ieșire, de deplasare, de comunicare cu alte persoane etc. Nu s-a adus atingere libertății de acțiune a acestora, inclusiv dreptului la libera circulație. Din materialele dosarului a rezultat, că stâna de ovine este amplasată chiar la marginea s. Stoianovca, și în mare parte a timpului inculpatul nu era prezent la stână. Mai mult, o parte din victime care prestau pășunatul se duceau cu ovinele la păscut. Toate victimele utilizau timpul liber după cum o considerau de cuviință, nefiind limitați în libera circulație, cel puțin niciuna din victime nu a declarat că ar fi fost limitată în această libertate.

Astfel, procurorul nu a prezentat nici o probă care să ateste că însăși victimele sau activitatea de muncă a acestora ar fi fost supuse din partea lui Taucci Petru unei supravegheri care depășește nivelul obișnuit de administrare a afacerii de către administrator.

Faptul că victimele se aflau mai mult la stână, rămânând pe timp de noapte uneori, nu reprezintă acțiunea de adăpostire în sensul infracțiunii imputate, or însăși victimele au declarat că, aveau posibilitate de a alege să rămână la stână ori să meargă acasă, periodic mergeau acasă și rămâneau acolo peste noapte, nefiind influențați sau impuși de inculpat la o anumită conduită, și nici o altă probă din cele administrate nu atestă impunerea voinței inculpatului în scopul de a limita libertatea de circulație și/sau libertatea de a comunica a victimelor cu părinții, rudele, autoritățile publice. Mai mult, Camenschi Boris și Iliev Alexandru locuiau permanent la stână deoarece Camenschi Boris nu are un domiciliu, iar Iliev Alexandru avea domiciliu într-o localitate din r. Orhei.

Oferirea de către inculpat victimelor loc de cazare în casa de locuit de la stână și i-a asigurat cu alimentație, astfel că aceștia puteau trăi permanent acolo, aceste acțiuni ale inculpatului nu pot fi încadrate noțiunii juridice de „adăpostire” în sensul traficului de ființe umane.

În primul rând, voința lui Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și a minorului Bahnari Dumitru de a beneficia de cazarea oferită de inculpat nu era un element obligatoriu (împus sau convenit) ci unul facultativ, iar aceștia în timpul liber aveau posibilitatea de a pleca oricând de la acel loc de cazare, ceea ce și făceau periodic, mergând în localitatea din apropiere, iar victimele Cozima Ilia, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu și Bahnari Dumitru mergeau periodic la domiciliile sale din aceeași localitate.

Mai mult ca atât, stâna de ovine unde au activat victimele, deși se află în extravilanul satului, ea este amplasată în nemijlocita apropiere de această localitate, este accesibilă și altor persoane, or, la stână veneau persoane pentru a lua laptele și, presupusele victime aveau posibilitatea reală, în caz de ținere ilegală la stâna de oi, să comunice acestor persoane, cât aveau și posibilitatea de a pleca de la stâna de oi, dat fiind că pe timp de noapte rămâneau singuri în căsuța ciobanilor.

În afară de aceasta, minorul Bahnari Dumitru din permisiunea și cu acordul mamei sale a prestat careva servicii la stâna lui Taucci Petru.

În al doilea rând, însăși infracțiunea de trafic de ființe umane (copii) prevăzută la art. 165, 206 Cod penal, și implicit toate acțiunile principale ale acesteia (recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte) există doar

atunci, când aceste acțiuni sunt săvârșite cu scopul de a exclude victima din mediul său obișnuit de abitație (domiciliul sau reședința, referitor la copii – excluderea acestora din vizorul părinților, reprezentanților legali) și transportarea ei într-o altă locație, în care victima este limitată în libertatea de acțiune (circulație liberă, statut de persoană certată cu legea, incapacitatea de a comunica cu lumea înconjurătoare, limitarea posibilităților de a putea solicita intervenția autorităților etc).

Însăși noțiunea de „*trafic*” presupune transportul de persoane. De aceea, în doctrina de specialitate în special se accentuează cazurile când victimele traficului de ființe umane sunt transportate în alte jurisdicții (alte state). Aceasta nu exclude existența elementelor traficului de ființe umane în interiorul unei și aceleiași jurisdicții, și în acest caz elementul decisiv al delimitării traficului de ființe umane de alte infracțiuni cu anumite elemente similare (sclavie, muncă forțată, privarea de libertate, proxenetism etc) îl constituie măsura în care victima a fost exclusă din mediul ei obișnuit de abitație.

Traficului de ființe umane îi este specifică excluderea victimei din mediul ei obișnuit de abitație în așa măsură, încât distanța dintre localitatea domiciliului sau reședinței victimei și locul exploatării acesteia (sau locul unde urmează a fi transportată) să fie una semnificativă, astfel ca victima, în virtutea unor circumstanțe obiective sau subiective, să ajungă a fi împiedicată de a reveni în locația ei precedentă sau de a lua legătura cu anumite persoane apropiate sau autorități publice.

În cazul din speță victimele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și minorul Bahnari Dumitru nu au fost excluse din mediul lor obișnuit de abitație, așa cum ei s-au angajat să muncească la stâna de ovine gestionată de Tauci Petru, nu au fost împiedicate niciodată să părăsească locul de muncă, să meargă în localitatea de domiciliu sau să comunice cu persoanele apropiate sau autoritățile publice, chiar și cu persoanele care veneau și ridicau laptele de la stână.

De asemenea nu a fost confirmat și un alt semn obligatoriu necesar pentru existența componentei de trafic de ființe umane, invocat de procuror și constatat de instanța de fond – *scopul de exploatare prin muncă*.

În speță victimele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și minorul Bahnari Dumitru nu au fost impuși la muncă prin mijloace de constrângere interzise de legislație, pe care n-ar fi îndeplinit-o din propria inițiativă și voință, deoarece puteau în orice moment să renunțe la locul de muncă, nu au fost obligați prin înșelăciune sau violență/amenințare cu violență să lucreze, fiind achitați periodic pentru muncă prestată cu bani sau produse alimentare, întreținere sau alte servicii.

Toate victimele (excepție Cozima Ilia) au declarat în instanță și la urmărirea penală, că angajarea a fost una benevolă, că nu au pretenții față de condițiile de muncă și de trai la stână, și nu au expus existența anumitor circumstanțe sau evenimente care ar da temei de a considera că aceștia ar fi ținuți să presteze munci la stâna inculpatului Tauci Petru în virtutea altor circumstanțe decât obligațiile asumate benevol și reciproc între ei (victime) și angajatorul Tauci Petru.

Lipsa contractelor de muncă încheiate cu victimele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru, lipsa unei salarizări periodice regulate și în termeni prevăzuți de legislație, salarizarea

incompletă, lipsa evidenței timpului de muncă și lipsa garanțiilor sociale, evident că constituie încălcări ale legislației muncii prin sine nu sunt suficiente pentru a califica muncile prestate de victime ca fiind o exploatare prin muncă în sens infracțional, și mai cu seamă în sensul infracțiunii de trafic de ființe umane.

Fiecare din aceste încălcări ale legislației muncii constituie infracțiuni minore (contravenții), care în condiții obișnuite sunt pasibile de sancțiuni contravenționale.

Relevant este că lipsa elementului înșelăciunii sau impunerii prin forță (influență fizică, psihică) a angajatului să presteze munca, aceste încălcări nu pot fi calificare ca fiind o muncă forțată.

Prima instanță, calificând muncile prestate de victime ca fiind o exploatare infracțională, a invocat și timpul de muncă excesiv de mare – de la ora 07:00, dar uneori și mai devreme, până la ora 21:00 – 22:00.

La aspectul timpului prestării muncii instanța de apel a notat că prima instanță a expus la generat durata timpului zilei în care la stâna gestionată de inculpat (de altfel în mod obișnuit și la oricare altă stână) erau realizate activități de muncă, fără a analiza aceste circumstanțe în particular pentru fiecare din victime. De altfel nici victimele nu au fost chestionate în detaliu asupra acestui aspect.

După cum s-a constatat în ședința instanței de apel victimele au prestat munci diferite (Caminschi Boris, Iliev Alexandru și Cozima Ilie, Bahnari Dumitru erau ciobani, Cazacu Vasile era mulgător, Butuc Dumitru era măturător) și aveau regimuri de muncă diferite, inclusiv intervale de pauză în care erau liberi de obligația de a munci.

Nici procurorul și nici instanța de fond nu au clarificat aceste aspecte, astfel că din probele administrate este dificil de a deduce perioada de timp cumulativ de antrenare în muncă pe parcursul zilei pentru fiecare din victimele pretins traficate Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru, în funcție de specificul activității fiecăruia din ei, și cu atât mai mult este dificil de a concluziona dacă volumul muncii prestate de fiecare din victime ar fi fost unul excesiv (istovitor) în măsura în care ar putea fi calificat a fi o muncă forțată.

De asemenea, din probele administrate nu este clar, care era graficul de muncă și perioada de odihnă, dacă era necesară prezența victimelor la muncă în anumite intervale de timp (grafic flexibil) sau în permanență (ore de muncă stabile). Faptul că, victimele nu aveau încheiat un contract de muncă, cu indicarea concretă a orelor de lucru, zilelor de odihnă sau volumul de muncă prestat, nu au beneficiat de garanții sociale, iar inculpatul nu ducea evidența timpului de muncă realizat și evidența salariului achitat, nu cade sub incidența noțiunii de „*exploatare prin muncă*” înserată la art. 165 Cod penal, dar reprezintă încălcare a legislației muncii de către angajator, la caz de către inculpatul Tauci Petru.

Indicând în rechizitoriu că victimele au prestat munci în lipsa alimentației și vestimentației suficiente, procurorul nu a adus nici o concretizare – în ce constă (și implicit prin ce se probează) insuficiența alimentației și vestimentației, or victimele nici în declarațiile sale de la urmărirea penală, nici în instanțele de judecată niciodată nu s-au plâns de astfel de insuficiențe și nici nu au redat careva carențe la aceste condiții de muncă și de cazare.

Subsecvent, instanța de apel a conchis că, nu-i pot fi încredințate inculpatului Taucci Petru calificativele „înșelăciunea” și „abuz de poziție vulnerabilă a victimelor”, acțiuni adiacente reținute de instanța de fond la realizarea laturii obiective a infracțiunii de trafic de ființe umane. Instanța de fond, făcând trimitere la materialul probator administrat (fără a specifica care anume probe) și la faptul că, Cozima Ilia se confrunta cu probleme grave de sănătate, Bahnari Dumitru era minor și nu avea nici o ocupație, Camenschi Boris și Iliev Alexandru nu aveau o locuință sau un alt loc de trai; a specificat că înșelăciunea s-a manifestat prin promisiunea angajării la o muncă bine plătită lunar, condiții decente de trai și de muncă; aplicarea violenței psihice și fizice periculoase pentru viața și sănătatea persoanei s-a manifestat prin maltratarea lui Cozima Ilia și cauzarea unor vătămări corporale medii acestuia din urmă, aplicarea loviturilor și cauzarea de dureri fizice lui Camenschi Boris, amenințarea cu răfuiala fizică a minorului Bahnari Dumitru (pentru că ar fi căzut calul în râpă), întoarcerea din drum a pătimitului Iliev Alexandru în vederea determinării acestuia de a continua să lucreze contrar voinței lui, după ce Iliev Alexandru s-a pornit acasă, fiind nemulțumit de condițiile în care trăia și lucra etc.

Inculpatul Taucci Petru nu a indus victimele în eroare, nu le-a comunicat nici o informație falsă, nu a tăinuit condițiile de muncă, și-a realizat intenția de a le oferi un loc de muncă real și salariu conform înțelegerii verbale.

Deși acuzarea pune miza pe anchetele sociale care reflectă condițiile de trai la domiciliile victimelor Cozima Ilie, Butuc Dumitru, Cazacu Vasile și Bahnari Dumitru, și instanța de fond le-a acceptat, instanța de apel a atestat că într-adevăr condițiile de trai la domiciliul acestor persoane lasă mult de dorit, și nu în ultimul rând starea insalubră a acestor domiciliu reflectă în primul rând atitudinea nepăsătoare a locuitorilor din aceste domiciliu pentru aspectul locuințelor și îngrijirea acestora.

Este foarte dificil de a califica o persoană ca fiind în stare de vulnerabilitate doar în funcție de condițiile de trai a acesteia la propriul domiciliu, fără a se argumenta care anume circumstanțe ar fi impus persoana într-o situație fără alternativă de a accepta prestația muncii.

Asupra unor asemenea circumstanțe victimele niciodată nu au fost audiate nici la urmărirea penală, nici în instanța de fond. Prima instanță nu a luat în calcul acel fapt, că victima Butuc Dumitru este beneficiar de pensie de asigurare socială, fapt care prin sine practic exclude abuzul de poziția de vulnerabilitate.

Starea insalubră de la domiciliile victimelor, precum și starea insalubră a căsuței ciobanilor de la stână, le caracterizează pe victime cu un nivel de conștiință coresponsabil și nu mai mult.

Constatarea de către organul de urmărire penală a condițiilor modeste de trai la domiciliile victimelor cercetate nu generează neapărat concluzia că victimele erau în situație social-vulnerabilă, și nici nu duce la prezumția că inculpatul ar fi abuzat de anumite circumstanțe ce condiționează presupusa situație vulnerabilă.

Vis-a-vis de acest aspect, instanța de apel a menționat că, nu este suficientă afirmarea existenței poziției de vulnerabilitate a victimelor, grație faptului că nu erau angajați și nu aveau venituri. O condiție la fel de importantă este ca făptuitorul să abuzeze de această poziție. Aceasta înseamnă că făptuitorul trebuie să cunoască la momentul comiterii infracțiunii despre vulnerabilitatea victimei, și să condiționeze fie

însăși faptul angajării la o muncă în condiții nocive sau degradante, fie negocierea unor condiții de muncă vădit abuzive.

Însă, în textul rechizitoriului nu este reflectat, și nici din probele administrate nu rezultă faptul, că inculpatul ar fi profitat de vulnerabilitatea victimelor sau că ar fi abuzat de o atare situație.

Nu și-a găsit confirmare nici faptul aplicării de către inculpat a violenței cu scopul exploatării prin muncă a victimelor. Unicul caz de violență descris în rechizitoriu este acel de la 08.06.2016, când inculpatul Tauci Petru i-a aplicat intenționat lovituri victimei Cozima Ilie, cauzându-i vătămări corporale medii, însă acest act de violență nu a urmărit scopul de a-l impune să muncească, ci pentru a-l pedepsi pentru o abatere disciplinară.

Alte fapte de violență în rechizitoriu nu sunt descrise, procurorul limitându-se la afirmația că Tauci Petru sistematic aplica violența fizică și violența psihică asupra victimei Bahnari Dumitru, fără a expune cel puțin un caz de violență sau amenințare cu violență.

Această imputare este una lipsită de fundament, or este sprijinită doar pe declarațiile minorului Bahnari Dumitru de la urmărirea penală (care nu au fost susținute în ședința de judecată), precum că el se teme să nu fie bătut de Tauci Petru, deoarece anterior l-a bătut de mai multe ori, iar în martie 2017 l-a amenințat cu răfuială fizică pentru căderea calului în râpă, din care motiv a abandonat munca la Tauci Petru.

Este de menționat faptul, că nici în cadrul audierii minorului Bahnari Dumitru la urmărirea penală, organul de urmărire penală nu a clarificat când anume a fost bătut Bahnari Dumitru de către Tauci Petru, cum ar fi fost bătut, și care a fost motivul.

Această insuficiență de investigație nu a fost acoperită în cadrul cercetării judecătorești, motiv din care este imposibil de a constata cu certitudine dacă într-adevăr victima Bahnari Dumitru ar fi fost maltrată de inculpatul Tauci Petru, și dacă presupusele acțiuni de violență, dacă ar fi avut loc, au avut un scop de a-l impune pe Bahnari Dumitru să muncească sau de a-l menține pe acesta în muncă.

Referitor la amenințarea cu răfuială fizică din martie 2017, instanța de apel a enunțat, că motivul acestei amenințări nu a are tangență cu libertate de a munci, or însăși victima Bahnari Dumitru a declarat că imediat după aceasta a părăsit acest loc de muncă fără vreo consecință.

Având în vedere cele expuse, instanța de apel a reținut că victimele desfășurau activitate de muncă în sfera oieritului, însă Tauci Petru nu a încheiat careva contracte de muncă cu aceștia, or, la materialele cauzei lipsesc careva probe în acest sens. Mai mult ca atât, inculpatul nu neagă faptul că a omis să încheie contracte individuale de muncă cu victimele, pentru ce consideră că poartă răspundere.

Totodată, din declarațiile succesului părții vătămate Cozima Ana, părților vătămate Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasiliu, Iliev Alexandru și minorului Bahnari Dumitru și reprezentantului legal Cazacu Svetlana, Tauci Petru periodic le achita pentru munca prestată, uneori le achita cu lactate, brânză, sau carne de oi sau le acorda alte servicii. Însă lipsa evidenței timpului de muncă și lipsa evidenței (calculului și achitării) salariilor duce la credibilitatea faptului că Tauci Petru în calitate de angajator nu le-a achitat victimelor Camenschi Boris, Butuc

Dumitru, Cazacu Vasilii, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru restanțele salariale, după cum au afirmat-o victimele la diferite etape ale procesului.

În același timp, prima instanță întemeiat a constatat că relațiile de muncă între victima Bahnari Dumitru și inculpatul Taucci Petru au durat începând cu aproximativ anul 2014.

Cu referire la durata raporturilor de muncă dintre inculpatul Taucci Petru și victimele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru și Cazacu Vasilii, nici o probă din cele administrate nu atestă că aceștia au muncit la Taucci Petru din anul 2011, dimpotrivă, în propriile sale declarații de la urmărirea penală și din ședința de judecată victimele au declarat că muncesc la stâna din XXXXX: Camenschi Boris – din aprilie 2016, Butuc Dumitru – din anul 2015, Cazacu Vasilii – cu mulți ani în urmă anul precis nu-l ține minte (ceia ce presupune cel puțin 2 ani); succesorul victimei, Cozima Ana, a declarat că tatăl ei, Cozima Ilie, a lucrat la Taucci Petru timp de 1-2 ani.

Astfel este posibil de a constata cu certitudine doar asupra relațiilor de muncă între Taucci Petru și victimele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru și Cazacu Vasilii în perioada anilor 2015 – 2016.

Rezumând constatările realizate în baza probelor, instanța de apel a ajuns la concluzia că, în acțiunile lui Taucci Petru sunt prezente semnele contravențiilor prevăzute de art. 551 și art. 57 alin. (1) Cod contravențional, pentru care acțiuni urmează a fi recunoscut vinovat, faptele contravenționale fiind săvârșite în următoarele circumstanțe:

aproximativ în perioada de timp începând cu anul 2014 până în luna martie a anului 2017, Taucci Petru Grigore a angajat la muncă persoanele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasilii, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru, pentru executarea muncilor de îngrijire a ovinelor la stâna de oi ce-i aparține din preajma XXXXX, aceștia muncind în lipsa unui contract de muncă, fără evidența muncii prestate și fără a fi remunerați pe deplin pentru munca efectuată.

În acord, cu prevederile art. 461 Cod contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 și 445, (declarat neconstituțional textul „și 445” din art. 461, conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 29.11.2018, în vigoare 29.11.2018) instanța încetează procesul contravențional.

Potrivit art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care: se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 3 alin. (3), art. 4 alin. (3), art. 20-31.

Potrivit art. 30 alin. (1), (2), (5) Cod contravențional prescripția înlătură răspunderea contravențională. Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.

Din materialele dosarului reiese cu certitudine că, contravențiile au fost comise de către Taucci Petru în perioada anilor 2011 până în 2017.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar a înceta procesul contravențional pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspunderea contravențională.

La fel, instanța de apel a constatat că este confirmată cu certitudine învinuirea formulată de procuror privind comiterea de către Tauci Petru a infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, pe faptul cauzării vătămarilor corporale de gravitate medie victimei Cozima Ilia.

Conform raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 68 din 27.07.2016 pe corpul victimei Cozima Ilia au fost constatate: vătămare corporală neînsemnată, produsă cu cca 7-8 zile până al deces, în formă de echimoze periorbital bilateral, excoriații pe nas și pe umărul stâng; vătămare corporală medie (trauma închisă a toracelui), cu dereglarea sănătății de lungă durată, mai mult de 21 zile, produsă cu cca 7-8 zile până al deces, în formă de fracturi ale coastelor V-VI pe stânga pe linia axilară medie fără lezarea pleurei parietale cu hemoragii în țesuturile moi adiacente; moartea lui Cozima Ilie a survenit în rezultatul edemului cerebral cu angajarea trunchiului în gaura mare occipitală, ca consecință a ictusului ischemic cerebral, complicație a bolii cerebro-vasculare, fapt ce se confirmă prin modificările patologice depistate la examinarea medico-legală a cadavrului, și adevărate de rezultatele investigațiilor de laborator histologic.

Prin raportul de expertiză judiciară medico-legală în comisie nr.244 din 12.08.2016, pe corpul lui Cozima Ilie au fost constatate aceleași vătămări corporale menționate în raportul precedent nr.68 din 27.07.2016.

Suplimentar comisia de experți a constatat că, referitor cauzei pneumotoraxului spontan bilateral (pe dreapta la 08.06.2016, apoi pe stânga la 09.06.2016), în lipsa lezării traumatice a pleurei parietale și viscerale de fragmentele coastelor fracturate, acesta a putut fi condiționat de mai mulți factori existenți în cazul dat: compresie traumatică a cutiei toracice în resuscitare activă cardio-pulmonară în spital (08.06.2016 ora 08.40), procese patologice pulmonare cronice prezente la decedat; până la declanșarea ictusului cerebral ischemic a lui Cozima Ilia, cu leziunile menționate (fracturi ale coastelor V-VI pe stânga) putea să meargă de sine stătător și să efectueze careva activități fizice; diagnosticul primar „comă cerebrală profundă gr. III și stop cardio-respirator”, stabilit de medicii Spitalului raional Cantemir, corespunde simptomelor complicației bolii cerebro-vasculare, care a provocat decesul; la investigația medico-legală a cadavrului semne obiective de traumatism cranio-cerebral grav n-au fost depistate; coma cerebrală profundă gr. III a fost provocată de inctusul (infarctul) cerebral masiv care nu a fost diagnosticat în spital, iar manifestările clinice la pacient medicii eronat au considerat ca fiind un rezultat al traumei cranio-cerebrale.

Conform raportului de contraexpertiză judiciară medico-legală nr.36 din 07.04.2017 (f.d. 168-179, vol. I), lui Cozima Ilia i-au fost cauzate vătămări corporale în formă de fractură a coastelor 5, 6 pe stânga linia axilară anterioară, fără lezarea pleurei parietale, cu dereglarea sănătății de lungă durată, care se califică ca leziuni corporale medii, iar decesul lui Cozima Ilie, a survenit în urma edemului cerebral ca complicație a bolii cerebro-vasculare cu tulburări circulatorii de tip ischemic, fapt confirmat prin datele expertizei cadavrului și adevărate prin datele examenului histologic medico-legal (№547/04.04.2017 efectuată de o comisie de experți histologi medico-legali).

Astfel, toate rapoartele de expertiză medico-legală exclud orice legătură de cauzalitate între decesul victimei Cozima Ilie și acțiunile violente ale inculpatului Tauci Petru.

Din aceste considerente nu poate fi reținut argumentul procurorului, care insistă că decesul lui Cozima Ilie este rezultatul faptei săvârșite de inculpat.

Totodată, fiind analizate leziunile corporale trauma închisă a toracelui (fractura coastelor V-VI pe stînga pe linia axilară medie) și vătămările neînsemnate în formă de echimoze și escoriații, coroborate cu declarațiile martorului Pascaru Dmitri, și în raport cu mecanismul formării acestor vătămări corporale (prin acțiunea traumatică cu corp(-uri) contondent(-e) sau la lovirea de acesta (acestea)), instanța de apel a constatat că fiind demonstrat faptul cauzării acestor vătămări prin acțiunile intenționate ale inculpatului Tauci Petru, care l-a maltratat pe Cozima Ilie pentru a-l pedepsi pentru faptul că lăsat oile nemulse.

În favoarea acestei constatări, instanța de apel a reținut declarațiile martorilor Pascaru Dmitri, Bahnari Dumitru și Camenschi Boris, făcute în cadrul urmăririi penale, ele fiind veridice și coroborează cu rapoartele de expertize medico-legală.

Rezumând cele relatate, instanța de apel a constatat că *la data de 08 iunie 2016, în jurul orelor 01:00, Tauci Petru, aflându-se la stîna de oi din preajma XXXXX, ce-i aparține, în urma unui conflict, intenționat i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului lui Cozima Ilia, cauzându-i vătămări corporale medii, în formă de fractură a coastelor 5, 6 pe stînga linia axilară anterioară, fără lezarea pleurei parietale* și a calificat aceste acțiuni în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.*

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei lui Tauci Petru pentru fapta prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, de motivul acesteia, de persoana inculpatului, care anterior a fost judecat, antecedentele penale fiind stinse, de lipsa circumstanțelor atenuante și agravante, de poziția succesivului părții vătămate, care nu are pretenții față de inculpat, concluzionând că doar pedeapsa cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, va avea efectul scontat și va contribui la disciplinarea și corectarea inculpatului.

În continuare, instanța de apel a apreciat ca întemeiată parțial solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Tauci Petru în contul statului a cheltuielilor judiciare.

Potrivit apelului procurorul a solicitat încasarea din contul lui Tauci Petru în calitate de cheltuieli judiciare suma de 3926,50 lei.

În rechizitoriu procurorul a invocat existența cheltuielilor judiciare în cuantum de 2800 lei, suportate în cadrul prezentului proces, constituite din cheltuieli pentru efectuarea expertizelor – 2634 lei, cheltuieli pentru hârtie și imprimare – 166 lei (f.d. 330, vol. II).

În cadrul ședinței instanței de apel, procurorul a menționat că, cheltuielile pretinse în apel sunt prea mari, fiind necesară încasarea cheltuielilor prevăzute în rechizitoriu.

Astfel, instanța de apel a considerat necesar de a încasa cheltuielile de judecată suportate de acuzare în prezentul proces în cuantum de 2634 lei, cheltuieli suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare.

Cerința procurorului privind încasarea de la inculpat a pretinselor cheltuieli judiciare, suportate pentru hârtie și imprimare în sumă de 166 lei, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată deoarece aceste cheltuieli nu pot fi atribuite cheltuielilor legate de efectuarea acțiunilor procesuale, stipulate la pct. 5) alin. (2) art. 227 Cod de procedură penală.

5. Împotriva deciziei, recurs ordinar declară procurorul Calendari Dumitru.

În motivarea cereri de recurs ordinar, titularul indică că instanța de apel a apreciat selectiv părților vătămate fapt ce a dus la constatarea eronată a stării de fapt și de drept.

De asemenea, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la calificare nu are importanță consimțământul victimei la recrutare, transportare sau adăpostire.

Totodată, analizând declarațiile părților vătămate se observă teama acestora și frica față de inculpat.

Reieșind din circumstanțele cauzei „*aplicarea violenței psihice și fizice*” s-a manifestat prin aplicarea loviturilor și cauzarea durerilor fizice lui Camenschi Boris, amenințarea cu răfuiala fizică a minorului Bahnari Dumitru pentru că a căzut calul în râpă, întoarcerea din drum a lui Iliev Alexandru în vederea determinării acestuia de a continua să lucreze contrar voinței lui, după ce el a pornit spre casă nefiind mulțumit de condițiile de trai și lucru.

În ce privește latura subiectivă a infracțiunii aceasta se caracterizează prin vinovăție în formă de intenție directă, scopul urmărit de acesta fiind interesul material, deoarece el nu a achitat integral părților vătămate serviciile prestate.

Drept urmare, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptelor săvârșite și s-au dat o încadrare juridică greșită.

Ținând cont de cele enunțate, solicită casarea parțială a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei doar în latura penală.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Josu Gheorghe, în numele inculpatului, depune referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de procuror, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri netemeinice, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Totodată, conform efectului devolutiv al recursului și limitele lui, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților (*art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală*).

Din conținutul cererii de recurs rezultă că recurentul, invocă temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală și pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptelor săvârșite li s-au dat o încadrare juridică greșită.*

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la motivele invocate de recurent, Colegiul Penal lărgit constată că judecarea cauzei a avut loc cu abateri de la normele procesual-penale, speței fiindu-i aplicabile prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală potrivit cărora, *judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Într-un prim aspect, instanța de recurs menționează că încadrarea juridică a faptei joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, or, în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, constituind o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 CoEDO. Astfel, orice schimbare a încadrării juridice, chiar și în sensul atenuării, realizată de către instanța de judecată, fără ca aceasta să fi constituit obiect al cercetării judecătorești, este de natură a leza dreptul la apărare al inculpatului, rămânând fără relevanță posibilitatea abstractă al celui din urmă de a prevedea o soluție de încadrare juridică diferită de cea pentru care a fost trimis în judecată.

Potrivit art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală reîncadrarea juridică a faptei imputate inculpatului este posibilă doar în cazul respectării cumulative a două condiții: 1) ***să nu se agraveze situația inculpatului*** și 2) ***să nu se lezeze dreptul la apărare al inculpatului.***

La caz se atestă că adoptarea soluției de recalificare a acțiunilor inculpatului de la art. 165 alin. (3) lit. b), art. 165 alin. (1) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal la art. 551 și art. 57 alin. (1) Cod contravențional, în lipsa punerii acestei chestiuni în discuție cu părțile, în situația în care instanța de apel a fost sesizată cu cerere de apel de către procuror (*care a pledat pentru condamnarea lui Taucci Petru conform învinuirilor aduse*) și de către apărătorul inculpatului (*care a pledat pentru constatarea nevinovăției și adoptarea soluției de achitare*), aduce atingere dreptului la un proces echitabil, or art. 6 §3 lit. a) îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat (*hotărârea CtEDO Adrian Constantin versus România*).

Tot aici, Colegiul evidențiază că instanța de apel a reținut în seama lui Taucci Petru contravențiile prevăzute de art. 551 și art. 57 alin. (1) Cod contravențional în lipsa unui act a organului abilitat (Inspekția teritorială de muncă) prin care ar fi fost stabilit faptul că acesta ***aproximativ în perioada de timp începând cu anul 2014 până în luna martie a anului 2017, a angajat la muncă persoanele Cozima Ilia, Camenschi Boris, Butuc Dumitru, Cazacu Vasilii, Iliev Alexandru și Bahnari Dumitru, pentru executarea muncilor de îngrijire a ovinelor la stâna de oi ce-i aparține din preajma XXXXX, aceștia muncind în lipsa unui contract de muncă,***

fără evidența muncii prestate și fără a fi remunerați pe deplin pentru munca efectuată.

În subsidiar, instanța de apel, judecând apelurile, a încălcat art. 24 și 26 Cod de procedură penală în coroborare cu art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală potrivit căruia *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal.*

În acest sens se statuează că instanța de apel a pus la baza hotărârii declarațiile inculpatului și ale părților vătămate făcute în primă instanță.

Din lecturarea procesului-verbal al ședinței de judecată aceste probe nu au fost cercetate în ședința de judecată, prin prisma principiului nemijlocirii și a contradictorialității (f.d. 133-135, vol. IV).

Prin urmare, procedând în așa mod, instanța de apel a încălcat și prevederile art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.*

Totodată, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța ar fi trebuit să purceadă la audierea părților, conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță (hotărârea *CtEDO Cornelis versus Olanda*), or, în baza principiului contradictorialității în procesul penal, autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze seriozitatea și credibilitatea acestora, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă ce nu poate fi realizată, de obicei, doar prin citirea unei înregistrări a declarațiilor (hotărârea *CtEDO Manoli versus Republica Moldova*).

La caz, aceste prescripții nu au fost respectate, or nici inculpatul și nici o parte vătămată nu au fost audiați în conformitate cu prevederile art. 367 și 369 Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de apel, la judecarea apelului, nu a respectat pe deplin normele procesuale expuse supra precum și jurisprudența CtEDO și a admis erorile de drept prescrise de pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În condițiile enunțate, Colegiul penal lărgit atestă că la judecarea fondului învinuirii aduse lui Taucci Petru, au fost admise erori de drept, fiind afectată soluția adoptată de instanța de apel și, astfel, recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Concluzia de dispunere a rejudecării cauzei în instanța de apel rezidă și din faptul că nu poate fi menținută sentința primei instanțe, de vreme ce și această instanță a admis derogări de la normele procesual penale, judecând cauza în fond.

La acest capitol instanța de recurs menționează că prima instanță condamnăm pe Taucci Petru în baza art. 165 alin. (2) lit. b), f) și art. 206 alin. (3) lit. f) Cod penal, a aplicat eronat normele de drept material (art. 113 Cod penal), starea de fapt și de drept fiind stabilite cu depășirea limitelor învinuirilor aduse (325 Cod de procedură

penală) și prin omiterea analizării probelor prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și de motivele casării, să înlăture erorile de drept admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală, dând o apreciere cuvenită actului de învinuire și să-l examineze în coraport cu încadrarea juridică oferită de către organul de urmărire penală, ținând cont și de argumentele recurentului cu privire la insuficiența motivării învinuirii, neîntrunirea elementelor infracțiunii și încălcarea dreptului la un proces echitabil.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 decembrie 2020 în cauza penală privindu-l pe **TAUCCI Petru XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 12 octombrie 2021.

Președinte

DIACONU Iurie

Judecători

CATAN Liliana

STRATULAT Galina

BURDUH Victor

BOICO Victor